

BÍBORBAN SZÜLETETT ÜGYNÖKÖK...

(Adalék egy, az Egyházban is újra fellángoló vitához)

Nemrég (2007 febr. 22-én) rendezték meg Pécsen, azt az Egyháztörténeti konferenciát, mely többek között a közelmúlt egyháztörténeti kutatásainak eszköztárával is foglalkozott. Több előadó is leszögezte, hogy a hierarchia, és a papság átvilágítása nélkül e kutatások nem lehetnek eredményesek, hiszen *a korszak másként nem is lenne érthető, és értelmezhető.* Ezúttal tehát a tudomány kényszerítette ki azt, ami – erkölcsi újjászületés, és az érintettek önvallomásának hiányában – egyébként aligha valósulhatott volna meg; hogy tisztán láthassuk Egyházunk belső életének félévszázadnyi patológiáját.

Pedig a környező, hason-sorsú országokban, nemrég több olyan példaértékű esemény is történt, melyek igazolják, hogy van esély az Egyházon belüli erkölcsi megújulásra. A felvidéki Református egyházban – hosszas huzavona után – „kényszer-átvilágítással” hozták nyilvánosságra azon lelkészeknek névsorát, akiket hajdan sikerült a kommunista hatóságoknak együttműködésre bírnia. Mindez azok után történt, hogy az önkéntes beismerésre, és bocsánatkérésre felszólított személyek, erre nem voltak hajlandók. (A leleplezés egyházi szankcionálással – 10 éves tisztségviselői tilalommal – is járt.)

A katolikus példa még frissebb: Január 7-én, két nappal varsói érsekké kinevezése után lemondott Stanislaw Wielgus, akiről bebizonyosodott, hogy a kommunizmus ideje alatt sikerült a hatóságoknak ügynökként beszervezniük. Eltekintve attól, hogy valószínűleg a közvélemény ránehezedő nyomására lépett vissza, ennek ellenére *döntésével visszaadta a lengyel katolikusok önbecsülését, s mindenképpen hozzájárult a lengyel Egyház megújulásához.*

Sajnos nálunk hiányoznak az efféle jó példák. Akik járatosak a magyar katolikus Egyház belső ügyeiben, azok jól tudják, hogy a kommunista magyar Állam, és a Vatikán között 1964-ben aláírt „részleges megállapodásban” lefektették az állam előzetes hozzájárulását, kvázi „vétójogát” a püspökök kinevezésekor. Magyarán: *csak azokat lehetett püspökké szentelni, akiket a kommunisták megfelelő mértékben zsarolhatónak ismertek.* Persze távolról sem új keletű jelenséggel állunk szemben, hiszen a rosszemlékű középkori invesztitúra óta, a keresztény királyságokban mindig szokásban volt az ilyesmi. Ami újdonság, hogy egy *magát deklaráltnan ateistának hangsúlyozó, s a vallás elhalását váró, és elősegítő politikai rendszer képviselői szóltak bele az egyházi kinevezésekbe!*

Igazság kedvéért azonban azt is el kell mondanunk, hogy a magyar hierarchia azért egyezett-, egyezhetett ki az Egyház ellenségeivel, mert a Vatikán „keleti politikája” ezt lehetővé tette. A VI. Pál pápa által képviselt stratégiát egész Európában sokan bírálták az Egyházon belül: Nem csak a „konzervatív jobbszárny” (Escriva, Le Febre, Mindszenty), de a „liberális” teológusok sem lelkesedtek érte. (Tulajdonképpen komolyabb engedményeket tett a kommunizmus ateista rendszereivel szemben, mint hajdan XII. Pius pápa, a náci Német Birodalommal kötött Konkordátum megkötésekor. Hiszen Németország – minden későbbi háborús bűne ellenére – sem volt deklaráltnan ateista.) E minden táborban kritizált keleti politikának lett az áldozata Mindszenty József hercegprímás éppúgy, mint később Bulányi György, piarista atya. (Kik között, hithű katolicitásukon, és szilárd jellemükön kívül meglehetősen kevés a hasonlóság.)

Mint ismeretes, Mindszenty az '56-os szabadságharc leverésekor a Parlamentből a budapesti Amerikai Nagykövetség épületébe menekült, ahol kényszerűen 15 évig tartózkodott. E körülmény az évek múlásával egyre kellemetlenebb lett mind a Kádár-kormánynak, mind a Vatikán keleti politikájának. Ezért a felek Mindszenty háta mögött (!) megegyeztek abban, hogy a pápa kéri fel a bíborost a követség, s az ország elhagyására. A prímás a szentatya kérésére hajlandó volt erre, egy feltétellel: A magyar kormány részéről csak rehabilitációt fogad el, s nem amnesztiát. A kommunisták szokásukhoz híven

megszegték a szavukat. Csak miután az öreg főpapot szállító autó Hegyeshalomnál elhagyta az országot, közölték vele, hogy amnesztiában részesült. A Vatikán pedig – azt feltételezve, hogy a megpróbáltatások között megöszült aggastyán már csak nyugalmat szeretne; – Mindszenty háta mögött (!) megígérte a magyar kormánynak azt is, hogy kezeskednek érte: A bíboros nem folytat majd Nyugaton kommunistaellenes propagandát. Mint ismeretes, e tekintetben alaposan elszámították magukat. Az „öregúr” körbeutazta a fél világot, és mindenütt alaposan „kiprédikálta” a kommunizmust. Ekkor a magyar kormány emlékeztette Vatikánt korábbi ígéretére, és szankciókat helyezett kilátásba, ha nem sikerülne elhallgattatni. A pápa tehát levélben szólította fel a prímást, hogy hagyjon fel prófétai tevékenységével, ellenkező esetben kénytelen lesz rangjától megfosztani. Mindszenty – krisztusi jellemétől elvárhatóan – azt válaszolta, hogy *kénytelen elsősorban a lelkiismeretének engedelmeskedni*, s buzgón folytatta tovább bizonyosságtevő misszióját. Ezek után a Szentszék megfosztotta rangjától, mely körülmény feltehetőleg megnehezíti jelenleg folyó boldoggá avatási eljárását is.

Bulányi György, piarista atyát később éppúgy a kommunisták nyomására hurcolták meg saját egyházi felettesei. Először ő is a börtönt járta meg „illegális” hittancsoportok szervezése miatt. De akkor még más katolikus mozgalmak vezetőivel együtt. Aztán az Állami Egyházügyi Hivatal (melyet a kommunisták az Egyházak szétverése céljából hoztak létre), rájött, hogy számára *Bulányiék csoportja veszélyesebb, mint a többiek. Mégpedig a kötelező sorkatonai szolgálat lelkiismereti okból történő, alternatív megtagadásának lassan kibontakozó tana miatt.* (Épp elég bajuk volt emiatt a Jehova Tanúival, meg Nazarénus kisegyházzal. Attól féltek, hogy a bokor közösség tanai megfertőzhetik a többi katolikus ifjúsági mozgalmat, másoknak is megtetszik majd az efféle „nyugatias” polgári engedetlenség.) Így határoztak amellet, hogy régi, jól bevált módszerüket, a „szalámitaktikát” fogják alkalmazni, Bulányiék, a többi csoportról történő leválasztására. Ehhez szükségük volt az általuk függő püspöki karra, hogy azokkal végeztessék el a „piszkos munkát”, ne kelljen ország-világ előtt „beszennyezniük” kezeiket. A püspöki kart nem volt nehéz rávenni e feladatra, hiszen a katolikus hierarchiának – mint minden nagy intézményrendszernek – évezredek gyakorlata volt a funkcionális, hatalmi kontraszelekción. Míg valaki vezetői karriert fut be, gyakran esik áldozatául a gög, a hatalmaskodás, irigykedés, féltékenykedés, másokat lekezelés szellemének. „Hogy jön egy jöttment szerzetes ahhoz, hogy önálló teológiai gondolatokkal hozakodjék elő, zavart keltsen, kiprovokálja az Egyház ellen az elnyomók dühét, stb.” (Ugyanaz az érvelés, melyet a farizeusok Jézus esetében alkalmaztak!) A legegyszerűbb megoldás, mint az egyháztörténelemben oly sokszor: *Bármilyen áron be kell bizonyítani, hogy eretnek tanokat vall; be kell vádolni a Szentszéknél, és el kell érni, hogy kiközösítsék.* A piarista atya szerencséje az volt, hogy sikerült vitatott írásait idejében, és hamisítatlanul kijuttatnia nyugatra; így Vatikánban láthatták, hogy alapvetően nem tanbeli, hanem egyházpolitikai problémával állnak szemben. Rendjének generálisa (p. Ruiz) is védelmére kelt, s a Hittani Kongregáció (kvázi a hajdani Inquisitio jogörököse) vezetője, az köztudottan antikommunista Joseph Ratzinger bíboros sem volt hajlandó elítélni. A Magyar Püspöki Kar tehát az első menetben elvesztette a csatát. De az ÁEH nyomására tovább kellett folytassák a Bulányiék elleni hadjáratot. Eszközök tekintetében nem riadtak vissza semmitől, irat-hamisítások, a védekezés esélyének teljes megtagadása, személyes sértegetések, és rágalmak, stb. Végül Bulányi több tucatnyi írása között találtak kettőt, melyek néhány passzusa lehetővé tette, hogy azokat egy szolidabb szellemi képességekkel megáldott olvasó félreértse. (Eltekintve attól, hogy *olyan állítólagos tévtanokról van szó, melyekért a II. Vatikáni zsinat óta, Nyugat Európában egyetlen teológust sem ítélték volna el!*) Ratzinger bíboros (a jelenlegi XVI. Benedek pápa) azonban ezeket sem volt hajlandó elítélni, hanem kompromisszumként, hosszas huzavona után azt kérte Bulányitól, hogy egy 12 pontból álló kvázi „credot” írjon alá. Miután Ratzinger

bíboros eleget tett a piarista atya azon kérésének – hogy ha számozatlanul is –, de szerepeljen a szövegben utalás a lelkiismereti szabadság legfelsőbb erkölcsi fórumára /akár Mindszenty!/: Bulányi készséggel aláírta e „credot”, hiszen az abban felsorolt pontok egyikét sem tagadta, soha.

Ezzel látszólag lezárult a „Bulányi ügy”, kvázi rehabilitálták. Akár az országot elhagyó Mindszenty esetében, most is fellélegzett a hierarchia. Ráadásul nemrégiben még a kötelező sorkatonai szolgálatot is megszüntette a parlament. (Persze egészen más indítékból: Nem azért, mintha megértették volna a nyolc boldogságot, és megtértek volna; hanem azért, hogy védtelenné, és elpusztíthatóvá tegyenek egy – a globalisták által amúgy is megszüntetésre ítélt – országot. De ez nem tartozik témánkhoz.) A kommunista rendszerben szervilis módon viselkedő püspökök tehát azt remélték, hogy az öregedő Bulányi örül majd a fejleményeknek, s kvázi önkéntes nyugalomba vonul. Akár Mindszenty esetében, ez esetben is tévedtek. A szerzetes ugyanis tisztában van vele, hogy *a magyar katolikus Egyház erkölcsi megújulásának feltétlen feltétele a múlt feldolgozása, s a kiengesztelődés*. Mivel az elsikkasztott rendszerváltozás után a sajtó addig zárt ajtajai legalább résnyire kitérültek a közvélemény tájékoztatására, sorra jelentek meg Bulányi tanulmányai e kérdésben. A püspöki kar idősebb tagjai büszkeségből, vagy a szégyenletes lelepleződéstől való félelemből, továbbra is ignorálják őt, s véleményét. Beismerésre, és bocsánatkérésre semmiképpen sem hajlandók. A fiatalabbak pedig védik a „legitim kontinuitású mundér” becsületét. Érvelésük tetszetős, de hamis: „A múlt felhánytorgatása csak zavart kelt, bűnös haragot, bosszúvágyat ébreszt, rombolja az Egyház tekintélyét, így csak ellenségeinek használ. Bulányit pedig csak sértődöttsége hajtja, keresztény létére nem hajlandó megbocsátani. Egy jézusi ember akkor is megbocsát, ha nem kérnek tőle bocsánatot.” Fentebbi érvek persze egytől egyig hamisak; mégis tételezzük fel a jóhiszeműség vélelmével: Csupán kapitális tévedésekről van szó. Hogy a püspöki kar így vélekedik, az pszichológiailag érthető. Hárítanak, projektálnak. Ami megdöbbenő, hogy sokszor a többi kisközösségek tagjai, vagy az egyszerű hívek is hogy „beveszik” ezt a maszlagot! Például épp az egyik kisközösségi vezető tette egy ízben azt a nyilvános kijelentést, hogy „most már Bulányi valóban rossz útra lépett, mert nem hajlandó elfogadni a neki nyújtott békejobbot”! És itt meg kell állnunk egy pillanatra:

Ilyen erkölcsstani csúsztatást, ilyen logikai bukfencet nem engedhetne meg magának egy neves teológiai professzor! Nem ártana egyszer, s mindenkorra, *egzakt módon tisztázni, mi is a kiengesztelődés*, mert úgy látszik mindenki azt ért alatta, amit akar.

Mivel interperszonális folyamatról van szó, két fél megromlott viszonyának rendbe jöveteléről kell beszélnünk. Egyszerűség kedvéért modellezzünk: X személy (gondolattal, szóval, cselekedettel, vagy mulasztással), (akaratlanul, vagy szándékosan) vét Y személy ellen, kárt okozva neki. X tehát megsérti Y-t, aki megsértődik, és haragszik X-re. Ez az állapot mindaddig fennáll; míg X be nem látja vétkét, s arra nem kéri Y-t, hogy bocsásson meg neki. Amennyiben Y hajlandó megbocsátani, vagyis bocsánatot „ad”; kibékülnek, megtörténik a kiengesztelődés. (Természetesen vannak olyan esetek, mikor mindketten megsértették egymást, ilyenkor kölcsönösen bocsánatot kell kérni egymástól. Rendszerint meddő vita az, hogy „ki kezdte”; s nem vezet eredményre, ha mindketten a másik, /mint első vétkes/, bocsánatkérő kezdeményezésére várnak. Az kér előbb bocsánatot, aki jobban szeret. Van olyan eset, hogy a vétkes nem látja be vétkét, sőt önmagát tekinti áldozatnak. Sok más verzió mellett még az is előfordulhat, hogy a vétkezőnek nem sikerült az áldozatot megsértenie; az fel sem veszi, s így nem is haragszik rá. Ez persze nem menti fel a vétkest a bocsánatkérés kötelezettsége alól!) Akárhogyan is van, *aki nem kér bocsánatot, annak nem tud bocsánatot adni a másik fél, hiszen a bűn be nem látása pszichikailag képtelenné teszi őt a megbocsátás elfogadására!* Ez morálteológiai képtelenség is, ezért logikátlan az a fogalmazás, és elvárás, hogy akkor is meg kell bocsátanunk valakinek, ha nem kér bocsánatot! A fogalmazás csak így lehet helyes: „*Soha sem szabad megharagudnunk*

valakire, ha vétkezik ellenünk!” Ha mégis ezt tesszük, az krisztusi mércével mérve, részünkről súlyos bűn akkor is, ha valós kár ért bennünket. Nincs erkölcsi jogunk megbántódni, ha megbántanak! Ha megsértődünk, e bűnünket mielőbb be kell látnunk, meg kell bánnunk, és meg kell tisztulnunk tőle – függetlenül attól, hogy az ellenünk vétő személy bűnét belátta-e, vagy bocsánatunkat kérte-e. Modellünket alkalmazzuk most a tárgyalt esetre:

Bulányi – akárcsak Mindszenty – nem okozott kárt senkinek azzal, hogy hűséges maradt lelkiismeretéhez, és Krisztus tanításához. (Az nem az ő vétke, hogy a sátán országának képviselői esetleg szankcionálták ezt, másokon. Ahogyan következetességével, az öskeresztény üldöztetést előre látó Jézus sem felelős az első századok mártírjaiért!) *A püspöki kar szervilis tagjai ezzel szemben kárt okoztak neki, mozgalmának, s az Egyháznak egyaránt.* Akik személyesen ismerik Bulányi „Gyurka bácsit”, nagyon jól tudják, hogy sohasem volt szívében harag feletteseivel szemben, és sohasem volt sértődött. Fából vaskarikát azonban ő sem csinálhat: Csak úgy tudna nekik „bocsánatot adni”, ha „bocsánatot kérnének”. De ha tőle nem is, legalább a bokr mozgalmától, és az Egyháztól! Erre azonban mind a mai napig képtelenek; a fentebb már ismertetett okokból. *Az Egyház belső kiengesztelődése tehát egyértelműen az ő hibájukból nem tud végbe menni!*

(A fentebbi modellezés egyébként az áteredő bűnre, és Jézus Krisztus ettől való megváltására is igaz: Ha Isten /Abszolútum, Szeretet/ nem megsérthető, ki sem lehet engesztelni, mivel sohasem haragudott ránk; rosszat jóval viszonz, „nem úgy, mint a pogányok”! Tehát nem Ő fordult el tőlünk, hanem mi Őtőle. Hozzá visszafordulunk is nekünk kell, akkor is, ha ehhez kegyelem szükséges. Mert azt minden töredelmes bűnösnek megadja! Ami Jézus, engesztelő, áldozati kereszthalálát illeti; nem Atyja végtelenül szerető természetét kellett megváltoztatnia vele /haragvóból megbocsátóvá/, hanem azt kellett velünk megértetnie, és elhitetnie, hogy bűneink ellenére szeret bennünket, akár a tékozló fiú atyja! A halál vállalásával Atyja szerető természetével szembeni szeretetét, gyilkosai iránti szeretetét, és velünk szembeni szeretetét éppúgy igazolta. Ez a megváltás, mert Lelke erejével megszabadít a büntől: „Kegyelemből” már mi is képesek vagyunk szeretni gyilkosainkat! („Jézus üdvözítő tevékenységét Szent Pál nem egy esetben antropomorf képekkel ill kifejezésekkel érzékelteti” /Dr. Előd István: Dogmatika SZIT 1978 221. oldal/) Így könnyen félreérthetően próbálja érthetővé tenni a számunkra, a teljességében megérthetetlen misztériumot. A jézusi modell sokkal világosabb, és egyértelműbb.

A szeretet háromságos Istene még saját gyilkosait is képes szeretni. A kereszttáldozat tehát nem a változatlan Istenben, hanem bennünk okoz változást: A mi viszonyunkban, Istenhez Nem haragszik ránk, de ha nem rendelkezünk bűnbánó lelkülettel, akkor ezt – Júdáshoz hasonlóan – nem fogjuk elhinni neki. Mindennek felismerése az újjá születés, és megszentelődés feltétlen feltétele.)

De térjünk vissza a bíborosok felelősségéhez: Lékai Lászlónak földi szempontból könnyű dolga van, már jobb létre szenderült. Így nem tud bocsánatot kérni, s tőle ez nem is várható. Hogyan intézte dolgát az örök bíróság előtt? Ezt mi is csak halálunk után fogjuk megtudni. Mi a helyzet utódjával, Paskai Lászlóval? (Most kell beszélnünk róla, mielőtt még esetében is megóvna ettől mindnyájunkat a jótékony mulandóság!) Lemondásra őt sem kényszeríti, hogy ügynökségét felfedték a kutatók, hiszen már nyugalomba vonult. Bocsánatot – ahogyan várható volt – nem kért. Csupán elmondta, hogy senki ellen, semmit sem vétett. Mintha ügynöki mivoltának pusztá ténye nem lenne súlyos vétek az egész Egyház becsülete, s erkölcsi tekintélye ellen! Ez *nem személyét érintő ítékezés, hanem az általa képviselt, megidealizált bűnös magatartásforma tisztázása!* Legyünk ügyvédjei most a szokásos mentegetőzéssel: Nem tehetett mást, az Egyház érdekében tette! *Ha nem tehetett mást, hogyan tehetett mást Mindszenty?* Hiszen Paskait még csak be sem csukták, meg sem verték! Hogy ne tehetett volna mást? Csak akkor persze nem lehetett volna belőle püspök, és bíboros.

Hogy az Egyház érdekében tette? *Jézusnak az apostolok érdekében egyezkednie kellett volna Heródesssel, vagy Pilátussal?*

De hadd meséljek el itt Paskai bíboros úrról egy történetet, melyet eddig néhány személyen kívül aligha ismert más. Emberi karakterének jellemzéséhez kiváló adalékul szolgálhat.

Bécsi politikai emigrációm idején történt, hogy egy osztrák újságban a frissen kinevezett ügynök-prímással megjelent egy interjú! (Die Wochenpresse 1987 Nr. 11/13.) Minket, külföldi magyarokat mindjárt két válasza is „mellbe rúgott”: Az elsőben a kérdésre, hogy ítéli meg ma, visszatekintve Mindszenty szerepét, szó szerint a következőket válaszolta: *„nem igaz, hogy a kommunisták 1945 után meg akarták semmisíteni („ausradieren”) a katolikus Egyházat. Ahogy én tudom, az akkori magyar pártfőnök, Rákosi Mátyás fel akarta venni a párbeszédet a Vatikánnal. De az 50-es években a katolikus Egyház egyfajta megkövesedettségi állapotában volt. Ha az akkori kardinális-prímás Mindszenty József nem számította volna el magát („sich nicht verrechnet hätte”), minden másképpen történt volna. De Mindszentynek az volt a véleménye, hogy a kommunista rezsim bukása csak idő kérdése. Pár év múlva ki lesz szorítva a hatalmi pozícióból. . Ahogyan mindnyájan tudjuk, az akkori kardinális-prímás tévedett. E súlyos következményekkel járó tévedés („folgeschwere Irrtum”) csaknem mindenébe került a magyar katolikus Egyháznak: Csaknem minden rendjébe, iskolájába, és legtöbb intézményébe. Ezen kívül a szituáció még törvénybe is foglaltatott. Nekünk, és a magyar lakosságnak még ma is a valós helyzet e fatális, hibás megítélése miatt kell szenvednie.”*

Minden világos? Az ügynök-bíboros szerint Rákosiék a jó szándékú megegyezést keresték a Vatikánnal! (Nyilvánvalóan ezt bizonyította rablógyilkos bandájuk minden addigi tette: Az őket erőszakkal hatalomba helyező, testvéri, dicsőséges szovjet hadsereg hasonló rablógyilkos tettei az Egyház, és a magyarság ellen; aztán az ő tetteik, hatalmuk első pillanatától fogva.) Paskai mindjárt két helyen is „csúsztat”; ahogyan ezt Miklós Imre nyilván el is várta bíborossá favorizált ügynökétől: 1. Felcseréli az okot, és az okozatot: *Nem Mindszenty keménysége váltotta ki a kommunisták Egyházellenességét, hanem éppen fordítva: Mindszenty – látva eredendő aljasságukat – kvázi „keményített be” egyre jobban, ahogyan ez emlékirataiból is világosan kiderül. Lehetséges, hogy Mindszenty valóban remélte a kommunisták gyors bukását (a remény nem bűn!); magatartását alapvetően mégsem ez határozta meg, hanem elsődlegesen a szenvedőkkel szembeni, szolidáris krisztusi etika. (Ha Paskai kétezer évvel ezelőtt élt volna, az első keresztény századokban; bizonyára azt nyilatkozta volna Néróról, hogy nem akarta elpusztítani a keresztényeket, csupán Szt. Pál apostol tévesen saccolta be a közeli parúziát; s így az ő hibáiért kellett szenvednie a cirkuszban a keresztényeknek. Egyébként nem csak Mindszenty remélte, hogy pütkösi királyság lesz a bolsevizmus rémuralma: Minden jó szándékú közéleti ember, s a nép is ezt remélte. És hogy 4 évig tart-e, vagy negyvenig? Kétezer év távlatában nem nagy „elsaccolás”. Az elsikkasztott rendszerváltás idején a többség ismét elsaccolta magát. Mi lennénk hát a felelősök Gyurcsányék gumilövedékeiért?)*

A riporter másik ominózus kérdése a Bulányi atya vezette bokor egyházpolitikai problematikáját feszegette. Figyeljük csak meg ismét, milyen ügyesen „csúsztat ez esetben is ügynök-bíborosunk. Először még óvatosan így fogalmaz: *„A mozgalom egyértelműen a szekta irányába megy”*. (Hiszen még nem tudhatta, hogy mi lesz a Hittani Kongregáció végleges álláspontja az ügyben!) De mindjárt, következő mondatában, bennfoglalt módon sugallja, hogy a Bulányi-mozgalom eretnek mivolta eldöntött tény: *„Ahogy minden szektában, ebben a mozgalomban is van néhány fanatikus, aki messze eltávolodott a katolikus hittanítás realitásától. És ahogy minden fanatikusknál, és szektásnál, ez természetesen a pszichés zavar egy fajtája, a tekintély és a hierarchia minden fajtája ellen.”* Paskai ügynök úr tehát – nyilvánvalóan az ÁÉH elvárására – itt szektásnak minősít olyanokat,

akiket egyházi felettesei azóta sem voltak hajlandók annak ítélni. Ezen kívül illetéktelenül állít ki „egyesekről” peioratív pszichiátriai diagnózist. Végül rágalmoz is: *A bokor tanításának valamennyi ismerője tudja, hogy az sohasem volt tekintély, és hierarchia-ellenes!* E rágalmozás vétkét súlyosítja az a körülmény, hogy épp Bulányiék egyházi előjárói akadályozták meg őt abban, hogy a katolikus sajtóban védekezhessen e vádak ellen! Ezzel a „szájkosárral” éppúgy félrevezették a katolikus közvéleményt, mely sajnos volt annyira naiv, hogy elhitte a hierarchia állításait. Valójában *a bokor mindig is hitt a tekintély és a hierarchia szükségességében, csak úgy, ahogyan azt Krisztus tanítja. A vezetőknek alattvalóik lábait mosva kellene szolgálni, nem pedig ügynökként együttműködni az Egyház ellenségeivel. A tekintély nem csupán felülről legitimált. A hierarchia strukturális működőképességéhez szükség van arra is, hogy a vezetők rászolgáljanak a hívek bizalmára, jó pásztoroknak, és ne „jó szándékú” ellenségnek bizonyuljanak!* Jézus maga választotta ki apostolait, de nyilván nem véletlenül csak olyanokat, akik buzgón követték őt az emberek szolgálatában. Még Júdás is csak később fordult szembe küldetésével. (Itt jegyezzük meg: Bulányi tanítása a tekintélyről, és hierarchiáról nem csupán Jézuséval azonos, elvileg ezen alapul az ősi magyar szent korona tan is!)

Mondanom sem kell, hogy e riport óriási port kavart fel a közvéleményben; kül-, és belpolitikailag egyaránt; mind egyházi, mind világi körökben. Évekkel később, készült egy másik riport a bíborossal, Magyarországon. Ebben a kérdező utalt e korábbi Wochenpresse-riportra, s a főpap abban adott ominózus válaszaira. Paskai bíboros úr ekkor a következő módon mosakodott: A nevezett, bécsi újságról közismert, hogy az ember válaszait félremagyarázzák, vagy kiemelik mondanivalója összefüggéseiből. Ezt olvasva egy barátom felettébb kíváncsi lett. Felkereste a bécsi újság szerkesztőségében azt az újságíró (Herbert Boeck-öt), aki hajdan Paskaival a riportot készítette; s ismertette vele a bíboros, újságjának adott nyilatkozatára vonatkozó későbbi állításait. Mire a szerkesztő nem szólt egy szót sem, csupán elővette fiókjából az egykor készült interjú kéziratát, s megmutatta barátomnak: *Ahogyan az fontos személyiségekkel készült, komoly riportok esetében szokásos, minden egyes változatlan kérdés, és válasz után ott állt Paskai aláírása, mellyel kvázi ellenjegyezte válasza helyességét, vállalva érte a felelősséget!* Eddig a történet.

A magyar Egyháznak komoly erkölcsi megújulásra lenne szüksége. Az átvilágítások, lemondások, vagy bocsánatkérések, ingatag *tekintélyét csak erősíthetnék!* Ahol az építő belső kritikát fészekbe piszkolásnak nevezik, s a múlt tisztázását bosszúállásnak tartják, ott kevés esély van a szebb jövőre. Mert *sohasem az a legsúlyosabb baj, ami történt, hanem ami a jelenben zajlik.* E világ fejedelme, a Sátán is a hazugság atyja, de a világosság angyalának mutatja magát. Így lesz a világban, a hazug Gyurcsányokból egyesek szemében a reformok bátor harcosa. *Aki hagyja, maga is felelős a következményekért: A tüzelőt megvenni nem tudó kisnyugdijasok, vagy a hajléktalanok megfagyásáért, az életmentő orvost, és gyógyszereket megfizetni nem tudók szenvedéseikért, és haláláért. Vagy az éhen halókért,* mert ha a régi farizeusok maradnak a sosemvolt „rendszerváltás” új papjai, hamarosan lesznek ilyenek is. Az Egyházban ugyanez a helyzet: Nem az a probléma, hogy a kommunizmus nyomására az Egyház vezetői szervilizmussal korrumpálódtak, hanem a mostani szerezcsenmosdatás. Legyen a vétkes, múltbeli kompromisszumaik oka akár a félelem, akár egyfajta hamis jó szándék; *a tévedést is be kell ismerni.* A múlt felelősei, megtérés híján gátjai bármiféle megújulásnak. Akár a politikában, vagy a közéletben, az Egyházban is ez a szőnyeg alá söprő túlélési stratégia az aggasztó. A köpönyegforgató rendszerváltás. A bűnbánat-, és megtérés nélküli damaszkuszi fordulatok. Az olyan tényekben, hogy *a Mindszentyt korábban ily lekezelően hibáztató főpap kezdeményezi, s intézi hamvainak hazahozatalát, sőt boldoggá avatását is!* Posztumusz bocsánatkérés nélkül. Az Egyháztól való bocsánatkérés nélkül, amelyért Mindszenty mártíriumot szenvedett. Mindszenty már nem

tiltakozhat ez ellen az „ejtőernyőzés” ellen; de ahogyan megismertük, jól tudjuk, hogy *tiltakozna, ha élne*. Volt titkára, Msgr. Mészáros Tibor tudta ezt, amikor odakötözte magát a szentéletű bíboros sírjához, hogy tiltakozzon a hercegprímás hamvainak Mariazell-ből történő elszállítása ellen. Mindszenty utolsó kívánságaihoz tartozott, hogy földi maradványait ne vigyék haza, míg a szovjet csapatok el nem hagyták Magyarországot. Hazavitelére 1991 májusában került sor, az utolsó szovjet katona június 14-én hagyta el Magyarországot. Mondhatnók, apró szépséghiba! De Mindszenty ma már feltehetően újabb feltételeket szabna! Egyetlen példa: *Vajon mit szólna ahhoz a keresztény jobboldalhoz, ahhoz a KDNP-hez, mely képtelen volt a parlamentben egységesen szavazni a kötelező iskolai hitoktatásért? Mit szólna ahhoz, hogy az ügynöknek bizonyult püspökök, bocsánatkérés nélkül, székeikben maradnak?* Dr. Erdő Péter bíboros úr bölcsességét dicséri, hogy egykor, Bulányi György atya szégyenletes vallatásán, melyen neves teológus professzorok – rangjukhoz méltatlanul – sértegették az idős szerzetest, csak írnokként vett részt. A hierarchia most nyilván Bulányi halálára vár, hogy végre ad acta lehessen tenni a számukra kényes ügyet, s azt lehessen mondani: Most már úgysem lehet megkövetni őt. De *bocsánatot kérniük nem csak tőle kellene, hanem mozgalmától, a magyar hívektől, a katolikus Egyháztól, sőt a történelemtől, és Istentől is! E nélkül nincs tiszta jövő.*

Kérjük 2007 Húsvétján a feltámadt Krisztus kegyelmét az Egyház régi, s új vezetőinek; a lelki-erkölesi újjá születéshez, a nyilvánosan bocsánatot kérni tudó bűnbánathoz, s a vezeklő penitenciához, melyek tudvalevőleg a feloldozás feltétlen feltételei közé tartoznak.

Tarnóczy Szabolcs